

elésére, amikor mér-
vesz fel. A tudatos
ek ezuttal sem fog-
mányok kötelessége,
eket tegyen a zava-
kakik eddig is éppen
séget fejtettek ki.
melőlk helyéslük az

MICA részvénytársasá-
zó nyilatkozatot adta:
z arany újjáértékelé-
szménye nem lesz az
zák árfolyama keres-
változatlan maradt.
ára semmi változást
és, mert az aranyat
ogják vásárolni, mint
sznot jelent az állam
hoz jut

mert a Banca Na-
nyújt, hogy telje-
kiadott fejtésében,
lést fogja eredmé-
ni.

pitja, hogy a gazda-
nyugalommal fogadta

tvényei két nappal
zálltak vissza. Az
változatlan.

szerint a következő
z árak emelkedése.

ék a spekuláció ellen
ca elnökletével meg-
ca spekuláció elleni in-
meg. Rendeletet fogal-
az összes pénzügyi és
megküldöttek. A ren-
mindazokkal szemben,
gyi helyzettel szemben
eg.

kedéssel szemben rá-
ca Nacionala körében
ék a kormányintézte-
Bank könyvelésének
aló terelését biztosítja.
és könyvelése három

gőtségtetés, amelyet
azokkal az államok-
skelték.

elmi mérleg, mely e
lejes aktivumot mutat
fog és végül
nyfedezet elég jelenté-
száralék).

égrehajtott intézkedés
Banca Nacionalának
teti és így folyószá-
ntékeny alap marad a
llam és a bank közötti

san jelenti: A Banca
ási árfolyama a jelen-
maradnak, minden vál-

lt lezuhant
alt Románia
repülőitstje

lengyel és két román
és mind a négyen
tháltak.

7. A lengyel főváros
borzalmos repülőka-
ny repülőgép, melynek
el és két román pilóta
nt és mind a négyen
román utas: Pantazi
pescu kapitány voltak.

niklós herceg parancs-
kísérleti repülőcsoport
e mérnök-kapitány pe-
alminiszter kabinet-
kötő repülőitst ut
ének ügyében tartósz-
gban. Pantazi őrnagy
nivalóbb pilótája volt.
halála óriási izgalmat
ben.

TRICOLOR 6:0 (1:0)
7. (Az Uj Kelet tud.)
Venus pályán négyezer
e a Venus—Unirea Tri-
mériközést, amelyet
(1:0) arányban.

CLUJ NYOMASA

ZURAT

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

NOVEMBER 8.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713/929.

Szer-
és
tal:
Baron L. Pop

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Búcsúresteri szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Kedd, 1936. november 10.

5697. EV. XIX. EVF.
CHESVAN 25 257. SZAM

Madrid uccáin késhegyig menő harcot vivnak a kormánycsapatok a felkelőkkel

Százezer embert állított szembe a felkelőkkel a kormány. Egyes pontokat elfoglaltak a felkelők, a város többi részében hajmeresztően véres harcok dúlnak. London és Párizs Madrid eleste után sem ismerik el Franco kormányát

A kormány el van szánva rá, hogy Madrid eleste után is végsőkig folytatja a harcot

A spanyol dráma elérkezett legvéresebb és legtragikusabb fordulathoz: Madridba bevonultak a felkelő-csapatok és a város több fontos pontján máris megvetették a lábukat. Az egyes, egymásnak még mindig ellentmondó hírek közül mint kétségtelen bizonyosságot csak azt állapíthatjuk meg, hogy Madrid uccáin rettenetes, vérengző harcok folynak a kormánycsapatok és a felkelők hadai között.

A kormánycsapatok hősiessé állanak ellent az egész vonulón s egyre elkésere-
dejtébben vetik magukat a harcokba. A harc tehát még folyik a város birtokáért. A Valenciába, egyes jelentések szerint pedig Alicanteba költözött törvényes kormány kijelentette, hogy a harcot Madrid eleste után sem adja fel és Madrid birtokán kívül is tovább szervezi az ellenállási harcot, főleg katalán segítséggel — a végső diadalig.

A spanyol eseményeknek egyik jelentős momentuma, hogy az angol és a francia kormányok hivatalosan kijelentették hogy még abban az esetben sem ismerik el a Franco-kormányt, ha ez bevonulna Madridba.

Egyébként Madridban a rettenetes vérontás vasárnap egész napon át folyt. Egyes tegnapi és mai jelentések még arról számolnak be, hogy a kormánycsapatok fontos pozíciókat tartanak kezükben.

A madridban folyó harcok drámai, megrendítő fázisairól szóló jelentéseket, a beérkezés sorrendjében közöljük az alábbiakban:

Vasárnap hajnalban vette kezdetét a rettenetes küzdelem

Madridi jelentés szerint Madrid védelmével megbízott katonai bizottság Miaja tábornok elnökletével szombat éjjel tartotta meg első ülését.

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka Madrid körül nyugalom volt, de hajnal felé a köztársasági tüzérség megkezdte az ágyuzást. Vasárnap lévén, az összes üzletek zárva voltak, csak a kávéházak voltak nyitva.

A legborzalmasabb harc a polgárháború kezdete óta

A Reuternek a madridi fronton működő tudósítója távirati jelentést közölt a harcokról. A küzdelem, mely Madridtől folyik, a legborzalmasabb a polgárháború kezdete óta. A kormánypárti csapatok 25 ezer főnyi haderővel különösen a nemzeti csapatok balszárnyát támadták, ahol Yaque ezredes két hadoszlopot vezényel. Yaque ezredes első sorokban harcoló katonái azt állítják, hogy a kormánypártiak között nagyon sok az idegen, különösen az orosz.

Vasárnap déltől valóságos gránátzápór zúdult Madridra.

Egy gránát a francia követség mellett robbant, de nem okozott károkat. Délután a felkelők nagy és elkésereedett harcok árán elfoglalták a Manzanares folyó mindkét partját és folytatták a támadást, hogy Madridba behatoljanak, mert eddig a harcok csak a külvárosi részeken folytak. Vasárnap este, mint ahogy a Havas külön tudósítója jelenti,

a felkelők behatoltak a város központjába, amelyet „Nagymadridnak” neveznek.

Az Ubera városrészben a felkelők előhaldása rendkívül kemény ellenállásba ütközött. Amikor a kormánypártiak munitiója elfogyott, az erkélyekről és háztetőkről forró olajat és vizet öntöttek a zendülőkre.

A kormánycsapatok ellenállása Carabancernél és Villa Verdénél

A Havas külön tudósítójának jelentése

szerint vasárnap este a felkelők kegyetlen harcok árán elfoglalták a kórházat és az egyetemet, bevonultak néhány központi utcába, amelyek a Toledo és Segovia-hidak között vannak. Az északkeleti irányból támadó csapatok a kormány minden ellenállása dacára elfoglalták a lövészárkokat. A kormánycsapatok ellenoffenzívát indítottak, de nem tudták visszahódítani az állásokat. Madridi hivatalos körök nagy nyu-

A madridi angol követ jelentése a harcokról

A londoni Sunday Dispatch telefonon beszéltetést folytatott Forbes madridi angol követtel, aki kijelentette, hogy minden a legnagyobb rendben van a követségen ahol kétszáz személynek nyújtotak menedéket. A harcok mintegy négy kilométernyire folytak az angol követségtől. A bombázás nagyon kis károkat okozott a követségek kerületében. Madrid elfoglalása minden pillanatban várható.

Ezt megelőzőleg a Reuter-ügynökség munkatársa megbeszélést folytatott Spanyolország londoni követével, miután ez szombaton este telefonon Madridból kapott értesítést. A követ kijelentette, hogy szó sincs Madrid elfoglalásáról, hanem csak néhány fontos hadállás birtokbavételéről, a város közelében, ahonnan a felkelők megkísérik a város belsejébe való behatolást.

A felkelők elvágják a Valencia—Madrid közötti utat?

A Havas távirati iroda rabati jelentése szerint a jerei rádióleadó azt közölte, hogy Morasteno ezredes csapatai elvágják a Valenciába vezető utat olyanformán, hogy Valencia és Madrid között az összeköttetés megszakadt. A kormány tagjai Alicanteba távoztak.

Százezer kormánykatonára védi Madridot

A Havas távirati iroda a felkelők madridi hadiszállásáról a kora délutáni órákban a következőket jelentette: Tegnap

galommal végzik munkájukat a kritikus helyzet ellenére is.

A kormánycsapatok azt állítják, hogy megerősítették állásaikat Carabancernél és Villa Verdénél. Ultramodern fegyverrel felszerelve, a kormánycsapatok az internacionálét énekelve, vetették magukat harcba. Kormánykörökből közlik, hogy a csapatok folytatták előnyomulásukat Carabancer felé, állandó támadásokat intézve a felkelők ellen.

A tenerifai rádió jelenti, hogy egyes felházaat kormánypárti csapatok elfoglalták a királyi palotát. A hírt a Havas ügynökség még nem erősítette meg. A tenerifai rádió azt is közli, hogy Vallecás kerület elfoglalásával a valencia—madridi utvonala a zendülők kezébe jutott. Franco tábornok tegnap Madrid lakosságához két kiáltványt intézett, amelyben nyugalomra szólítja fel a lakosságot és bejelenti, hogy a fővárost „felszabadították” és a lakosságot a fegyelmezett felkelő-csapatok fogják védelmezni. „Egyesüljetelek velünk és kiáltások: Eljén Spanyolország!” — fejezi be az első kiáltványt.

A második kiáltvány este jelent meg és felszólítja a lakosságot, hogy az, aki távoztatja magát a harcoktól, huzódjon el a veszedelmes zónától. A nemzeti kormány a semleges lakosság és az idegenek számára kijelöli azt a zónát, amely a legkevésbé van kitéve a harcoknak.

egész nap folytatódott az elkésereedett harcok Madrid kapui előtt. A felkelő-csapatok kikerülték a Toledo és Segovia hidakat, amelyek valójában alacsony aknázzva. Egy tankosztaggal sikerült átkelniük a Manzanares patakot. Az északnyugati front állása még kialakulatlan, úgy hogy nem lehet tudni, vajjon a felkelők behatoltak-e a városba ezen a részen. A felkelők erős tüzérrel rendelkeznek, csapataik három-négy hadosztályból állanak.

A kormánycsapatok mozgósítottak minden 15 és 50 életkor közötti férfit, miáltal mintegy százezer embert állítottak szembe a felkelőkkel. Tüzérségük azonban nincs.

A felkelők csapatai a Toledo és Segovia hidak között helyezkedtek el, ahonnan bombázókat alá vették a várost, különösen a szépművészeti muzeum környékét, ahol több ház kigyulladt.

A kormánycsapatok a Toledo-híd jobb oldalán három beton lövészárokban helyezkedtek el, amelyeket 40 méter széles drótszövényhálózat véd.

Az egyetemi központ irányában a védelmi lehetőségek sokkal gyengébbek, ezért három nap óta a kormánycsapatok számos csapatösszevonásával mentek ellentámadásba ebben a körzetben.

Az utóbbi napok harcait a kormánycsapatok jó védelmi megszervezettség jellemzi,

akik késleltetik a felkelők előrenyomulását, de képtelenek arra, hogy egy elhatározó ellentámadásba menjenek át.

Harcmező lett Madrid déli része

Ujabb jelentés szerint ma reggel Madrid uccáin folytatódott a harcok a kormánycsapatok és felkelők között. A Manzanares patakon való átkelés után Franco tábornok szünetet rendelt el, hogy a polgári lakosság biztonságba helyezhesse magát a felkelő-csapatok bombázásai előtt. Bizonyos idő után újból megindult a harc, amelynek során a kormánycsapatok heves ellenállást fejtettek ki. A főváros déli része harcmezővé lett. A tegnapi nap folyamán 200 civil és katonai ártárolt a felkelőkhez. A legelkeseredebb harcok a Manzanares patak balpartján folynak. A madridi frontról kiadott hivatalos jelentés híril adja, hogy a felkelők csapatai bevonultak a Casa del Campo-parkba és elfoglalták a Manzanares patakot környező területeket. Alállítólag a kormánycsapatoknak a felkelők balszárnya elleni támadását visszaverték.

A kormánycsapatok nagy ellenállást fejtenek ki.

Ellenállásuk a Casa del Campo körül koncentráliódik, ahol a kormánycsapatok tüzérrel helyezkedik el. A felkelő csapatok elfoglaltak egy mérgezőgáz gyárat. A felkelők tüzérrel reggel nyolc órakor újból bombázóport zúdított Madridra. A város főúcaira hullott bombák hatalmas károkat okoztak. Eddig még nem lehet tudni az áldozatok számát.

Llano tábornok kijelentette a rádióban, hogy a felkelő csapatok nem „sietnek” Madrid elfoglalásával, hogy megelőzzenek minden meglepetést.

Madrid eleste után is tovább folytatja a harcot a spanyol kormány

A párizsi spanyol követ tegnap a Reuter munkatársai előtt kijelentette, hogy a küzdelmet a törvényes spanyol kormány annak ellenére se adja fel, hogy Madrid elesett. A világ rokonszenve Caballero mellett van,

de mellette van Spanyolország minden értéke és kincse is, amit Valenciába szállítottak és inkább a tengerbe dobják, semhogy átengedjék azokat a nemzetelleneknek.

Valenciai jelentés szerint Caballero, a kormány tagjai és Rosenberg szovjet követ ide érkeztek. Caballero azonnal kiáltványt bocsátott ki, amelyben sajnálatát fejezi ki, hogy Madridot azért, hogy a harcok kimenetelét ne zavarja, el kellett hagynia, de ez nem jelenti az ügy feladását, mert

a kormány el van szánva arra, hogy a küzdelmet a végső diadalig folytatja. Ezt a tervét és célját azaz, hogy a fővárosból távozott, biztosabban elérheti.

Azana Companis-szal tárgyal
Barcelonaia jelentés szerint Azana köztársasági elnök a Montserrat monostorban lakik, 70 kilométerre Barcelonától. Hetenként 5-ször—6-szor Barcelonaiba jön, ahol fogadja a látogatásokat és Companis-szal a katalán köztársaság elnökeivel tárgyal. Idejének hátralevő részét Azana tudományos kutatásokkal tölti a monostor könyvtárában.

Leon Blum a spanyol eseményekről

Párizs, november 9. A szocialista párt nemzeti tanácsa tegnapi ülésén különböző szónokok beszéltek, akik jóváhagyták a kormány politikáját, majd Leon Blum tartott beszédet, melyben főleg a spanyol drámaival foglalkozott.

Nem követtem el bünt sem közömbösségből, sem pedig gondatlanrságból. Várakozásaink a benemavatkozást illetően lehet, hogy nem valósultak meg teljes egészükben,

de ha nem kötöttük volna meg a benemavatkozási egyezményt, Európát újra a háború lángja borította volna el, borzalmas körülmények között. Mi egyedül állottunk volna a szovjetekkel. (Folytatása a 8. oldalon)

MILIONARI LA TOATE CLASELE
face numai colectura.
GHEORGHE STĂNOIU
 CLUJ
 PIATA UNIRII 7
 Prefătura de Voivodă Târziu, România
 LIPSCANI 83-85 (PIATA ST. GHEORGHE) 1/2 lei. 800-1/2 400-1/2 200
 Provincie mandată (ce) postal sau rambură

Cluj-i fiók: Piața Unirii 7. szám

EMIL LUDWIG:

GYILKOSSÁG DAVOSBAN

Dávid

Egy rabbi Dávidnak nevezte kisebbik fiát és ha a gyermek az apja térdén ült és a Biblia képekönvét nézegette és a gyermek megkérdezte, hogy ki volt Dávid, akkor elmesélte neki s azt mondta: „Dávid kicsike volt, de megölt egy óriást: egy sima kavics-csal ülte meg az óriás Góliáthot, mert az óriás, Dávid népet, az izraelitákat bántotta.“ A nagy ós érzésével, aki népe gyalázatát saját kezével bosszulta meg, ébredt a gyermek a gondolkodásra és a valóságra.

Három háza. Egy tudós és jámbor rabbi, Frankfurter Móríc házában vagyunk, akit bár Szerbia egy kis városában tengette életét, messze vidéken becsülték, mint filozófust és papot, férfit, aki az Ur tiszteletében élt és működött elvonult és odaadó életben, teljesen a szellemnek és az alázatosságnak szentelve magát. Ez a család, mely Bécsben és Amerikában is mutat fel tudósokat, a német nevet ugylátszik százötven évvel ezelőtt vette föl, németzsidó család, köztük papok és irástudók; a családnak még egy másik tagja is rabbi. Az iskolában a gyerekek házájuk nyelvén szerbül tanultak, odahaza azonban németül és héberül beszéltek.

Igy keletkezik a serdülő gyermekben a hontalanság érzése, mert nyugati műveltségének forrásai lakóhelyétől szinte ugyanilyen messze fekszenek, mint napkeleti hitének forrásai. Ha a gyermeket annak az országának a lojalás lakójává is nevelik, amelynek polgára, és ha tapasztalja is, hogy a hatóság tiszteletteljesen is érintkezik az apjával, amikor pl. a polgármesternek a rabbi-val valami elintézni valója akad, mégis a szív és az ész mindig a messzeségen csüggsz, s ha megkérdezzük a gyermeket, hogy hol akar egykor tanulni, úgy ez a hely ismét csak Németország lehet, ahol az apja és a nagyapja tanultak; ha azonban arról van szó, hogy hol lakik az Isten és a tanítása, úgy a tekintet tengereken száll át Jeruzsálem kőfalai felé. Mert a legmélyebb érzelmek a tengeren keresztül jönnek, s ami az apja szívéből betölti, azt tanulja meg a kis Dávid héberül gagyogni, mielőtt még írni tud, a kis reggeli és esti imát.

Péntek este. Pénteken megelevenedik a ház. A gyerekek ilyenkor anyjukat nézik, amint a szombati kenyérhez gyurja a kovászt s egy darabot lecsip belőle s a következő szavakat mondja: „Dicsértessék örökkévaló Istenünk, a világ királya, ki megszentelt minket törvényei által és meghagyta, hogy elkülönítsük az áldozati részt a tészta-ból.“ — mondta — és bedobta a tűzbe, mintha vetőmag lenne.

Szaladatok! — kiált az anya a nézelődő gyerekekre, — mosakodjatok meg és vegyétek fel a szombati ruhát s a leánnyal, aki a két fiu között nő fel, a szekrényből egy szép asztalkendőt hozat s az ezüst borospoharat; este bizonyára megengedi a gyermekeknek, hogy vele együtt gyujtsák meg a gyertyákat. Ekkor azonban valamennyinek a kezét a fény ellenébe kell emelni, nehogy előbb meglássák, mielőtt még megáldották. Csak ekkor üdvözlik nyájasan a szombatot a házában.

Az apa ugyanebben az órában hasonlókat cselekszik a zsinagógában, elénekli a Lecho daudit s az utolsó szakasznál az ajtó felé fordul a szombat fogadására; idősebb fa, aki már „bar-micva“ szintén jelen van. Dávid azonban és nővére az ablaknál várnak, vajjon nem jönnek-e már, s amikor a sarkon befordulnak és fent az ajtó kitáruul: ez a hét legszebb pillanata! Az apa halkán mormolja: „Salom alechem! Béke legyen veletek, ti szolgáló angyalok, a legmagasabb Királyok Királyának, a szentnek angyalai. Dicsértessék mindörökké!“

Hogy néznek a gyermekek és várnak, mi-

ilyen kíváncsiak, egyik mozdulattól a másikig, hogy mi történik, mi következik utána! Nincs-e tele a péntek este mesékkel és nincs-e tele jelekkel? S nincs-e mindennek kettős, magas értelme, hisz, akitől mindez jő, az apjuk, egyuttal a gyülekezet feje? A kis Dávid büszkén tekint apjára. Ott áll az apja az asztal előtt és Salamon példabeszédeiből elmondja a jó háziasszony dicséretét: „Éset-chajil mi jimca“. A derék, jámbor asszony értékebb, mint a drága gyöngyök. Erő és szépség az öltözéke, s mosolyog a közelgő nap elé. Férje dicsérei, fia felkelnek és magasztalják. Te azonban felülmúod valamennyit!“

S ne legyen a kis Dávid büszke az édesanyjára? Most az apja felemeli a régi serleget és elmondja a Biblia szavait a teremtés hetedik napjáról. Azután leül, a serleget körbe adja, szájról-szájra, a gyermekeknek azonban csak kóstitolni szabad. Mindjárt felemeli a két kenyeret, gondolja a kicsi és feszülten figyel, vajjon egész pontosan úgy csinálja-e, mint legutóbb. Na lám! Elmondja az áldást a kenyerek fölött, leszel egy darabot, bemártja a sóba és eszik belőle. Majd a kenyér-szeletek körbe járnak s mindenki megáldja mielőtt tör és eszik belőle. Oh bárcsak már jönne a liba, amit látott kint sütni, hisz oly rég érzi már a szagát! De már itt is van, s most a gyerekek végre nekieshetnek, mert a liba ma különösen nagy!

Mily' szép volna mindez! Isten azonban a kis Dávidot egy bánattal sújtotta, egyedül őt s nem a bátyját és a nővérét. A kis Dávid beteg. Csontjai betegesen jöttek a világra: néha valami gennyes anyag tör ki belőlük, s ilyenkor nem tud játszani, nem tud énekelni, oivamsi. Hatéves korában történt először, azóta megismétlődik és az orvos, aki felvágta, úgyhogy hangosan kiáltozott fájdalomában, sem sokat segített rajta. A roham bekövetkezését fuldoklás előzi meg. A mama ilyenkor fogja a fejét, apja meg imádkozik, négy szemben olvassa Dávid a rettegést, hogy mi lesz vele?

Es Dávid látja, hogy ki van zárva pajtásai

játékából, nem szaladgálhat és nem lármázhat velük, így a könyveket bujja, amik a csendes gyermek előtt mélyebben kitáruulnak, mint testvéreinek. Gondolkodik, ez lesz a sorsa s nem a cselekvés. Jóságos szeméi, amiket Isten adott vele, egyre nagyobbak és teli vágyódással, mert már nagyon korán érzi, hogy a világ sötét s Isten szeretete néha rejtőzik.

Imák. Azután ismét alábbhagy a csüggedés, az apja felvilágosítja, s amikor 13 éves, megáldja s a fiu megtanulja, hogy mostantól kezdve ő maga tartozik megértetni magát az Istennel, most már „a kötelesség fia.“ Minden reggel magára veti a négyssarku imaköntöst és az igéket mondja, miközben a köntöst mindkét oldalon felemeli. Azután a köntös jobb szárnyát arca elé veti, hogy ezzel az Isten szárnyainak árnyékában való rejtőzésre emlékezzék. A feje körül fekete imaszijakon és balkarján egy dobozka teli Tóra-mondásokkal s ha a dobozka a homloka közepére kerül és balkarját hátszer övzi az imaszij, akkor azokat a héber szavakat mondja, amikre az apja tanította:

„Oh, Uram a lélek, amit Te nekem adtál, tiszta. Te teremtetted azt, Te lélektetted belém s Te örösd bennem. Egykor elveszed tőlem s ismét visszaadod az eljövendő időben. Dicsőítetek Téged, örökkévaló, mindörökké, mivel a lélek bennem lakik.“

A templomban. Mily' gazdag s jámbor zsidók élete formákban és formulákban, mily közel élnek mindenkor Istenükhöz! Hetenként kétszer, az ünnepek még többször, áll a gyermek a nagyok mellett a templomban. A templom szűk, mert a gyülekezet szegény, azonban mégis Isten háza, és nem az arany és a magas ivék teszik, tanította az apja. Arra van Kelet, ott fekszik Jeruzsálem, ezért őzik ott a Szentírás. Ha azután az apa a szekrény függönyét felemeli és a Tórát kivesszi ezüst csengtyűvel és ezüst pajzsával a selyem takarón, akkor az előimádkozó először előhív egyet a papi leszármazottak közül. Ez imaköntöse rojtjaival megérinti az

Írást, s félig éneklő hangon elkezdi olvasni. A gyülekezet félhalk formulákkal válaszol. Néha szabad a kis Dávidnak az ezüst mutató-kezeccskét megfogni és a sorok mentén vezetni, nehogy az olvasó eltévedesse a szöveget. Így tanul meg korán minden imádságot, tanulja meg az egész Szentírást.

Odahaza naponta hallja apját, amint Maimonidesz 13 hit-cikkelyét felmondja: „Szívem mélyéből hiszem, hogy a Teremtő teremt mindent és igazít, egyedül, testnélkül, kezdet és vég és mindenké imádják“, — hogy a próféták szavai mind igazak, hogy Mózes a próféták atyja, hogy egyedül a Tóra az igazi mérték, hogy Isten az emberek minden cselekedetét ismeri, a jót és a rosszat a jámborság szerint osztja el, hogy a Messiásis eljő, mégha sokat várat is magára s hogy a halottak egykor mind feltámadnak.

Ne ölj. Egy napon a gyermeket elkapja a világ első rémülete: az iskolában egy kamasz zsidók elleni csuf szavakat vág a fejéhez. Hát ez nem tudja, hogy a zsidók a kiválasztott nép és büszkeség és becsület közzsók származni? Mi ez? — kérdezi az apját. Az apja megmagyarázza, hogy mit jelent. Mit imádkoznak a keresztények? Az apja elmondja. Van mélyebb különbség a keresztények tanítása és Maimonidesz 13 cikkelye között? A keresztények mind a tizenháromat elfogadják, — magyarázza az apa, hisz a mi tiz parancsolatunk is meg van nekik.

Es mégis? Különös! — gondolkozik a gyermek. Ugyanaz a megvetés volt ez, mint amivel Góliáth, az óriás a zsidókat gunyolta? Ugyanaz, — s aki ezért Góliáthot agyonütötte, az egy páztorfiuska volt, a neve Dávid. Az azonban erős fickó volt, ő viszont gyenge a beteg csontjai miatt.

Ha olyan erős lenne, mint Dávid! De vannak még mások is, akik megbosszulták nagy népünk bántalmazóit! Nem ölte-e meg Jael a hadvezér Sísrát? Ujjában olvasta fel a Birák könyvéből. Nem vágta-e le Judith Holofernes fejét? Es maga Mózes nem ütötte-e agyon az egyiptomit, mert bántalmazott egy hebreust? Es mégis, Mózes parancsaiból a hatodik, amit ő maga vésett Isten kezébe a táblára, így hangzik: Ne ölj! Mit szabad, kérdezi a felhevült gyerek az apát és mit nem szabad?

— Amikor Mózes az egyiptomit agyonütötte, mondja az apa, akkor még nem volt meg a Tórvény.

Különös ellenmondás, — tételődik tovább a gyermek. Hisz az apja beszélt a hit-tan órák a verboszuról, mely ugyanúgy el volt terjedve a héberék közt, mint amik idők más nomádjainál. Azután a mult nyáron a gimnáziumban Caesar megöletéséről tanultak s Brutus a szabadság hőse volt, mert Caesar meg akarta koronázni magát és így mentette meg Brutus a római köztársaságot. Vannak tehát olyan esetek a zsidók között és a keresztények között, amikor a hatodik parancsolat érvénytelen.

Nincs kivétel. Megkérdezi tehát az ifju a talmudot. A könyv válasza: „Aki embervért ont, annak vért tartoznak ontani az emberek, mert Isten saját képmására teremtette az embert.“ Sőt a gyilkos megölése „az egész ház kötelessége“ — tanítja Sámuel. Még a szentély sem védte meg a gyilkost, mert meg van írva: „Oltárom elől tartozolót a halálba küldeni.“ S még azt az állatot is, amely valamely embert halálra sebezett, meg kellett válni. Minden év Tisri-jének harmadik napján Dávidnak a családjával és az egész gyülekezettel együtt böjtölnie kell, mert két és fél évezreddel ezelőtt a nap előtt megölték Gedalját, Nebukadnezár helytartóját, megölte egy zsidó herceg: ez az egyetlen politikai gyilkosság, amit a zsidó történelem ismer.

(Folytatjuk)

— Gyengéledés idején, különösen ha a rosszullét szorulás vagy keresztifjász fokozza, az enyhe és igen kellemes természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik. Az orvosok ajánlják.

Nyolcvonult keresz

A nemzeti keresztény beszédével foglal de azok

Bucurestiben 3

Cluj, november 9. (Az Szombaton este a Román sági csoportja, az „Az ol légió“ az Albina palota-tim vacsorát tartott, am személyiségei is résztvev kor érkezett meg dr. Va rembe, ahol nagy lelkes A szónoklatokra válaszo zett 1918 október 18-ra, a kiegészített határok közt

Ez után a Mussolini bes da. Kijelentette, hogy az széltek erről a szónoklat tőbban Nicolae Iorga linnek. Iorga beszédében ami a Mussolini kijelentés és pedig az a felfogás, h románok számára betelje ben igazságtalanságot is szággal szemben. Nagyon elmondotta. Es állandóan hogy ami 1918-ban törté igazság beteljesülése, igazságadás, hanem az ő gába tartozó történelmi fegyvereink hősiessége. Aki tehát ma vitatja ige ezzel is számolnia kell. I adott, amellyel szemben t fejezem ki és mellyel sze nem is, amely meghallgat lyesen cselekedett, amik kulturintézményekhez for őket, küldjenek specialist szinen tanulmányozzák a Transilvaniában, Banatba ben és Maramuresben. K együtt: Eljen Iorga Mikl A jelenlevők lelkesen ü

A hiszt

— Az a válasz, amit Io mán nemzet válasza. A nem ismeri el azokat, a h szemforgató abajgatások bizonyos sajtó és bizony el még tegnap, amikor Ol hogy civilizációt vigyen országba, amelynek alapj állott és amikor megtorl étek az országok egysz romszor rohantak neki e gal a fasiszta Olaszorszá gint fel kell tennünk a a kollektiv hisztéria, me

360 embert

Bucuresti, november 9 le a fővárosban a nemze gyűlése. A. C. Cuza és G az egyetem előtt fogadit gek felvonulása délelött óráig tartott. Jobboldali 120 ezer ember vonult a állapítás szerint legaláb vett részt a menetben. A tömeg a löversenyterén csak Cuza és Goga tart Cuza nagy elégtételét hogy negyven év után nyertek. Mussolini beszé

BERKOV
(Oradea)
orth. kóser
BUCUR
Str. Lipsani 7. Galerie

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG. nezze meg

SZEKELY és RETI
bűtorgyár r.t.
állandó kiállítás

BUCURESTI TGMUREŞ
TACHE IONESCU
HIVÁNSÁGARA HÍVÜLDÖJÜ MEGER ZOTTUNNAT EREDETI RAJZAINNVAL

Nyolcvanezer embert vonultatott fel a nemzeti kereszténypárt Bucuresti uccáin

A nemzeti kereszténypárt bucuresti nagygyűlésén Goga és Cuza is Mussolini beszédével foglalkozott. Clujon Vaida támadta Mussolini beszédét, de azok ellen is kirohant, akik Mussolinit támadják

Bucurestiben 360, vidéken kétszáz kongresszistát tartóztattak le

Cluj, november 9. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton este a Román Front egyik ifjusági csoportja, az „Az október 18-i olah légió” az Albina palota nagytermében intím vacsorát tartott, amelyen a szervezet személyiségei is résztvettek. Este tíz óra körül érkezett meg dr. Vaida Sándor a terembe, ahol nagy lelkesedéssel fogadták. A szónoklatokra válaszul visszaemlékezett 1918 október 18-ra, amikor Románia a kiegészített határok között újjászületett. Ezután a Mussolini beszédre tért át Vaida. Kijelentette, hogy azóta is sokan beszéltek erről a szónoklatról, de a leghivatottabban Nicolae Iorga válaszlát Mussolininek. Iorga beszédében kifejeződött az, ami a Mussolini kijelentéseiből nekünk fáj és pedig az a felfogás, hogy az 1918-ban a románok számára beteljesült igazság egyben igazságtalanságot is jelent Magyarországgal szemben. Nagyon helyes, hogy ezt elmondotta. És állandóan ismételni kell, hogy ami 1918-ban történt, nemcsak egy igazság beteljesülése, nemcsak a teljes igazságadás, hanem az örök dicsőség világába tartozó történelmi tény, mert a mi fegyvereink hősiessége szerezte azt meg. Aki tehát ma vitatja igazságunkat, annak ezzel is számolnia kell. Iorga olyan választ adott, amellyel szemben teljes hódolatot fejezem ki és mellyel szemben hódol az a nép is, amely meghallgatta. Nagyon helyesen cselekedett, amikor az olaszországi kultúrintézményekhez fordult, arra kérve őket, küldjenek specialistákat, akik a helyszínen tanulmányozzák a román igazságot, Transilvaniában, Banátban, a Cris-völgyében és Maramuresben. Kiáltások velem együtt: Éljen Iorga Miklós!

A jelenlevők lelkesen ünnepelték Iorgát.

A hisztérikus politikusok

— Az a válasz, amit Iorga adott, a román nemzet válasza. A nemzet azonban nem ismeri el azokat, a hol hisztérikus, hol szemforgató abajgatásokat, amelyeket egy bizonyos sajtó és bizonyos körök követtek el még tegnap, amikor Olaszország elindult hogy civilizációt vigyen el egy nagy országba, amelynek alapján a rabszolgaság állott és amikor megtorlásokról volt szó, ezek az országok egyszer, kétszer és háromszor rohantak neki elképesztő vadsgálgal a fasiszta Olaszországnak. Akkor megint fel kell tennünk a kérdést: miért ez a kollektív hisztéria, mely a román politikai

360 embert vettek őrizetbe tiltott uniformisért

Bucuresti, november 9. Vasárnap zajlott le a fővárosban a nemzeti kereszténypárt gyűlése. A C. Cuza és Goga a felvonulást az egyetem előtt fogadta. A cuzista tömeg felvonulása délelőtt 11-től délután 5 óráig tartott. Jobboldali kalkuláció szerint 120 ezer ember vonult fel, objektív megállapítás szerint legalább 80 ezer ember vett részt a menetben. A defilálás után a tömeg a löversenyterén gyűlt össze, ahol csak Cuza és Goga tartottak beszédeket. Cuza nagy elégtételt fejezte ki afölött, hogy negyven év után eszméi igazolást nyertek. Mussolini beszédével foglalkozva,

BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Str. Lipsani 7. Galeria Lafayette mögött

ka vénasszonyain erőt vett.

Orvosi praxisomban sok hisztérikust ismertem meg és tudom, hogy ha egy veder vízzel leöntik őket, azonnal viszeszátérnek a realitáshoz.

Ezért kell megállapítanom, hogy azoknak a játéka, akik akkor ágáltak és most használni akarják, hogy megbuktassák Olaszország nemzeti kormányzatát, hogy azután Németország is erre a sorsra kerüljön, ami végül Litvinov szovjet hegemoniájának biztosítana teret. Ennek a játéknak nem ugrynunk be. Mert, ha le is tudjuk vonni minden habozás nélkül a következtetéseket mindenkivel szemben, aki nemzeti létünk jogait vitatja, sohasem leszünk eszközei egy olyan mesterkedésnek, mely Litvinov kénye-kedvének szolgáltatója ki. A nacionalizmusok összeomlására irányuló törekvésnek az a célja, hogy a kommunista diktatúrát terjessze ki Európára. Az utóbbi években hibás politikát folytattak Romániában, mely egyre inkább Oroszország karjaiba hajtott és a szovjet diplomácia rendelkezésére állított. De a mi, annyi veszélynek kitétt népünk nem habozhat a választásban a nemzeti Európa és a kommunista Európa között, melyek egyben a mi határaink is. Amikor tiltakozunk minden kísérlet ellen, legyen az tudatos, vagy szándéknélküli, határozatlan és közvetett, mely megcsorbítaná a mi jogainkat a beteljesedett életre,

egy percig sem kételkedünk benne, hogy közös vértünk muszlikája helyre fogja állítani érdek- és érzésbeli közösségünket is.

A király körül

Ezután arra hivatkozott Vaida, hogy a Mussolini beszéd után egyes politikusok a nemzet szolidaritását követelték. Ennek a szolidaritásnak azonban a monarchikus gondolat és a király személye körül kell megnyilatkozni. Kijelentette Vaida, hogy mindezeket nem azért mondja, mert hatalomra akar kerülni, hiszen mikor miniszterelnök volt, akkor is benyújtotta lemondását, ha ezt nem kérték tőle, mert politikailag így tartotta ezt szükségesnek.

Vaida a király életével fejezte be beszédét.

kijelentette, hogy Románia Róma nélkül is élni tud. A hitlerista Németországgal kapcsolatban kijelentette, hogy Romániának és Németországnak egy közös célja és kötelessége van: a kommunizmus elleni küzdelem.

Goga Cuza személyiségét méltatta, majd Mussolini beszédével foglalkozott. Nincs megcsontított Magyarország — mondotta. — Magyarország határait a nemzeti önen delkezési jogok alapján a versaillesi és trianoni szerződések alapján állapították meg. Magyarországnak etnikai területét hagyták meg. Igazság tétetett a románok számára és nem történt semmi igazságtalanság egy olyan embercsoporttal, mely jogtalanul uralkodott emberek milliói fölött. Ezt elismerte Olaszország is a békekonferencián. Akkor Olaszország meg volt elégedve és meg volt győződve róla, hogy az igazság győzött.

Azt hiszi, hogy Mussolini beszéde pillanatnyi haragból származik, amely azonban a latinság nagy családjában rendeződni fog.

Ez a helyes!

NIVEA FOGKRÉM
gyermekünknek!

Gondoskodjék róla, hogy már zsenge gyermekkorban hozzászokjanak a gondos fogápoláshoz! Minden étkezés után, de különösen lefekvés előtt, gyermekeink fogait NIVEA FOGKRÉMMEL gondosan keféljék meg, szájukat öblítsék ki. Ez a legbiztosabb tisztántartási mód és szép fehér fogakat eredményez.

*Könnyen habos!
Csodás írá!*

24 Lei

Románia határait vérrel egészítettük ki és vérrel fogjuk megvédelmezni.

Goga ezután üdvözli Franco tábornokot, majd hangsúlyozza, hogy Romániának sem mi köze nem lehet a bolsevizmushoz, soha nem lehet a szovjetek avantgárdja és nem akar semmiféle szerződést Oroszországgal. Németországgal kapcsolatban kijelentette, hogy Románia baráti kezét nyújt Nyugat-Németország felé, ha elismeri határait.

Ötszázhatvan letartóztatás

A belügyminisztérium közlése szerint a nemzeti kereszténypárt vasárnapi gyűlése alkalmával 360 személyt tartóztattak le, akik közül százhatvankét embert tartottak vissza, mert a törvény által tiltott egyen-

ruhát viseltek. Mindezeknek vallomásairól jegyzőkönyvet vettek fel, egyenruhájukat pedig elkobozták. Kihallgatásuk után az egyenruhát tiltó törvény rendelkezései alapján megindították ellenük az eljárást. A gyűlés résztvevőinek hazautazásakor Razboieni és Teius állomásokon rendbontások voltak. Roman város állomása közelében egy üzletet összeromboltak. A rendőrség kétszáz letartóztatást eszközölt.

Sulyos szerencsétlenség érte a basarabiai cuzisták vonatát

A basarabiai hazatérő nemzeti kereszténypártiakat Galati és Brates állomás között vasúti szerencsétlenség érte. Ismeretlen okokból az egyik vagon felborult. Sok utas megsebesült, köztük hat sulyosan. A galati kórházba szállították őket.

Select Muzgó
Jón
KORDA hatalmas alkotása:
BOZAMBO
PAUL ROBESON világhírű néger énekesrel az élen

A Mussolini-beszéd nyomta rá bélyegét az összes Mihály napi ünnepségekre

Melegen ünnepelték országsszerte Mihály nagyvajda nevenapját

Bucuresti, november 9. Szent Mihály napján tegnap a fővárosban több ünnepséget tartottak. Mihály trónörökös is nevenapját ünnepelte, mely alkalmával a patriarchán Te Deum volt, a patriarcha, a kormány tagjai és magas méltóságok jelenlétében. Az istentisztelet után diszszázad vonult el. Tatarescu miniszterelnök a kormány nevében a királyi palotában üdvözölte a nagyvajdát.

Calugareniben Vitéz Mihályról emlékeztek meg. Iorga tartott beszédet, amelyben többek között kijelentette, hogy Vitéz Mihály annak az eszmének az előharcosa volt mely végül a román tartományok egyesülésére vezetett. Mindenkit legyőzünk, aki jogaink megvalósításának útjában áll. Ha valaha bekövetkezhetik olyan helyzet, amelyben nem hiszünk, hogy Olaszország katonái Ardeal határai ellen vonuljanak, hogy azt elvegyék tőlünk, ott fognak találni engem is és minden barátomat. Ami pedig a magyar hadsereget illeti, századok óta ismerjük, hogy hogyan kell legyőzni őket.

get írtak alá, melyben tiltakoztak Mussolini beszéde ellen, a békeszerződésekre vonatkozólag és kötelezettséget vállaltak, hogy az utolsó csepp vérig harcolnak a határok megvédéséért.

Ugyancsak a Mihály nap során avatták fel Cogelniceanu szobrát is. Beszédet Mironeşcu, Dinu Bratianu, Iamandi, Donescu és Saveanu tartottak.

Róma, november 9. Mihály vajda nevenapja alkalmával a római román kolónia a kvirináli és vatikáni követek és a teljes követségi személyzet jelenlétében istentiszteleten vett részt.

— Krakókban a román újságírók koszorút helyeztek Pilsudszky marsall sírjára. Krakóból jelentik: Lengyelországi tanulmányúton levő román újságírók csoportja koszorút helyezett el Pilsudszky marsall sírjára. Az újságírókat a krakkói hírlapírók vacsorán látták vendégül, majd éjfélkor Varsóba utaztak.

A Vitéz Mihály emlékünnepe a kulturliga keretében zajlott le.

Ugyancsak tegnap az irodalmárok nagy csoportja vonult Mihai Eminescu sírjához, a Belu temetőbe. A halhatatlan költő verseiből szavaltak, majd a fővárosi énekkar „A Somnoroase Păsărele” és a „Rugaciune” című megzenésített Eminescu verseket énekelte.

A királyi palotában tegnap a Vitéz Mihály-rend lovagjainak hagyományos közebédjét rendezték meg. Az istentisztelet után a lovagok termében gyülekeztek a résztvevők. Az elhangzott szónoklatokra a király válaszlát. Öfelsége beszédében hangsúlyozta, hogy szükség van egységes hitre és vitézi együttérzésre, mert nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnapi nap. A közömbös befeléjével a lovagok esküszöve-

BUNDA
SZÖRMÉT
a legújabb divat szerint vásárolhat!

WEISZ ERNŐ
szőrmeszalón CLUJ,
Gólya-palota

Lezajlott a clujj Palesztina-miting

Weinberger Nándor, dr. Marton Ernő és Geiger tanár nagy beszédei. Új szempontok a zsidó ujjlépítés körül

Cluj, november 9. Vasárnap délelőtt a clujj Poale Cedek templomban Palesztina-miting zajlott le, amelynek szónokai tanulságos és érdekes megvilágításban mutatták Erec Jisrael és a világ zsidóságának mai válságait és a kivetelő utakat.

A gyűlést Weinberger Nándor elnök nyitotta meg emelkedett szellemű beszéddel. Emberek, mondotta, akik a mai időkben templomban gyülekeznek, hogy a népert való munkáról tanácskozzanak, istentisztelet végzemek. Ős-uj akarat nyilvánul meg a mai zsidó nemzedékben: a közösségért való szent munka. Az Atyák tanítása szerint „aki kivonja magát a közösségből, halált érdemel”. E mondat réális értelme, hogy aki nem vesz részt a nép sorsának feljavitásában, aki a kötelesség elől elzárkózik, már ezzel a ténnyel halálra ítélte magát. Az élet a közös munkában, a társadalmi áldozatkészségben rejlik; a Palesztina-ügy pedig ma a zsidó élet tengelye, éppúgy, mint a Tóra, amely a zsidó lelkiesség hordozója. A templom nemcsak szimbolikus, hanem szerves tényezője a zsidó életnek. Galut haam (a talaját vesztett nép) mellett találjuk galut haschinát — a talaját vesztett lelkiességet. Hogy a nép visszanyerje talaját és leli egyensúlyát, szükséges hogy minden problémája felé a Palesztina problémát helyezze.

Dr. Marton Ernő beszédét Nordau híressé vált mondatával vezette be. Az igazságról nem lehet sok újat, csillogót, változatosat és érdekeset mondani. Az igazság egyszerű, szürke és változatlan, csak a tévedés sokféle. Miért van mégis, hogy mi zsidók egyre a magunk igazát hangoztatjuk és ismétljük? Jabotinsky felelt a kérdésre. Ha egy egészséges, épkezláb ember állandóan a kezéről és a lábáról beszélne és elmélkedne — mondotta — bizonyára bolondnak néznék. De indokolt a sok szó, ha kezén vagy lábán bégna, vagy csonka ember beszél a fájó testrészeiről, amik életének sorsával összefüggnek. Nekünk a galut a sorsunk és Palesztina a megmentőnk, azért beszélünk róla szakadatlanul. Ebben a szörnyű korban, amikor Lengyelországban napról-napra zsidó emberek tizedével hajítják el maguktól életüket, nincs ország, ahová az éhezők menekülhetnének. Amerika, ahová a liberalizmus fél évszázada alatt közel négy millió zsidó mehetett, ma lezárta határait. Németország, ahová Oroszországból be lehetett jutni, ma kivándorlási ország lett. Ebből a szempontból nézve emelkedik ki Palesztina fontossága a zsidó nép

számára. A legutóbbi három esztendőben 200 ezer zsidót fogadott be az ország olyképpen, hogy lehetőséget nyújtott újabb bevándorlás számára.

Ebbe a lendületbe szólt bele az arab sztrájk és terror. A palesztinai zsidóság könnyen megkötötte volna a békét, ha beleegyeznek a bevándorlás felfüggesztésébe. De ezt egyetlen zsidó sem akarta. Hat hónapig szenvedték inkább a terrort és a támadásokat, mert tudták, hogy ők pionirjai a diaszpórában élőknek. Férfiasan, hősiessé állottak a harcot, nem tudták őket megtörni. De elfogytak anyagi eszközeik. Most jön Erec Jisrael a galuthoz és segítségünket kéri a további küzdelemhez. Mifal bicaron ubitachon! Meg kell erősíteniünk és biztosítaniunk pozícióinkat Erec Jisraelben. Hogy ezzel galutbeli pozícióink erősödjenek.

Geiger professzor a régi és a mai palesztinai emigráció közötti különbségről beszélt és a mai és régi palesztinai zsidó élet különbségéről. A mai zsidó napi gondjai mellett szabad ember Palesztinában. Hivatalokban héberül beszélhet, ünnepeit zavartalanul üliheti, gyermekeit a népi szellemben nevelheti. Tel-Avivban zsidó kikötőnk van, hajóink zsidó színek alatt járnak a tengereket, a Scopus hegyén héber egyetem hirdeti a zsidó szellemiséget kiegyensúlyozott zsidó lélek alakul Erec Jisraelben, ugyanakkor, amikor a diaszpórában a legsötétebb üldözés eszelőssé teszi az üldözötteket. Emlékeztet a legutóbbi lengyel eseményekre, amikor a bíróságoknak zsidók ellen hozott igazságtalan ítélete a lengyel ügyvédek is kétségbeesztették. Ilyen korban szent kötelességünk a zsidó Palesztinára gondolni áldozatkészséggel és anyagi lehetőségeink megerősítésével.

A fölötte sikerült beszédek a közösség lelkesen megtapsolta. Az elnök meleg zárószavai után a gyűlés a Hatikva hangjai között oszlott szét.

1937-ben Danzig újra Németországa lesz?

Danzig, november 9. A nemzeti szocialista párt ülésén Forster danzigi pártvezér a következő kijelentést tette:

— Az egész danzigi ellenzék 1937 január elsejéig véglegesen megszűnik és 1937-ben Danzig újra Németországa lesz.

A hatalmas sikerű film folytatja ardeali körutját:

GHERLA: November 9-én, hétfőn este a Select-moziban diszeloadás. A bemutató előtt Giszkalay Sándor és dr. Öhlbaum Sándor tartanak előadást.

DEJ: November 10—11-én a Select-mozgóban. A november 10-én, kedden este tartandó diszeloadáson Giszkalay János és dr. Weinberger Manó tartanak beszédet.

KÖZGAZDASÁG

Ideiglenes olasz-román kereskedelmi szerződést írtak alá Rómában

Róma, november 9. Tegnap a Chigi palotában ideiglenes szerződést írtak alá az olasz-román kereskedelmi kapcsolatok felvételére. A jegyzőkönyv november 12-én lép életbe és husz napig lesz érvényben. Románia részéről a jegyzőkönyvet Lugosianu írta alá, Marian és Popa szakértők társaságában, Olaszországot Ciano gróf és Gianomni miniszterek képviselték.

nia részéről a jegyzőkönyvet Lugosianu írta alá, Marian és Popa szakértők társaságában, Olaszországot Ciano gróf és Gianomni miniszterek képviselték.

Újabb rendeletekkel szabályozta a kormány a külföldi alkalmazottak itt-tartózkodását

A foglalkozásukat gyakorló idegen alattvalónak az országban való tartózkodására vonatkozó új engedélyezési eljárást, a Monitorul Oficial 1930 október 30-án kelt számában megjelent belügyminiszteri rendelet és a Monitorul Oficial 1936 november 4-én kelt 257. számában megjelent iparügyi miniszteri rendelet szabályozza. Ezen rendeletek szerint a tartózkodási engedélyek iránti kérvények, ezental a fővárosban lakók által közvetlenül a Prefectura poliției Capitalei-hez, a fővároson kívül bárhol lakók által pedig közvetlenül a Direcțiunea generală a poliției-hez nyújtanak be, mindennemű közbenjárás kizárásával. A fenti hatóságok aztán véleményt fognak kérni egy munkügyi, mint az iparügyi miniszterektől és a kérvények csak ezen kedvező véleményezések alapján lesznek elintéztve, feltéve, hogy az illetők közbiztonsági szempontból sem esnek semmiféle kifogás alá. Az iparügyi minisztérium kiemelt rendeletében, hogy az ő véleményét a román személyzetnek a vállalatokban való alkalmazásáról szóló törvénynek — az érdekelt vállalat által történt — mikénti végrehajtásától teszi függővé.

Ezen új eljárással kapcsolatban szükségesnek tartjuk még megemlíteni, hogy a munkügyi minisztérium is csak úgy ad kedvező véleményt az idegen specializisták alkalmazására, ha az érdekelt vállalatok kötelezik magukat, hogy — időközben — kiképeznek maguknak román szakmunkásokat az idegenek helyettesítésére.

Az új eljárás csak a még folyamatban levő, valamint a jövőben előálló esetekre vonatkozik, a revíziók során már megszerzett tartózkodási engedélyek, azok lejártáig, érvényben maradnak.

A kormány egyébként az idegen alkalmazottak ellenőrzésénél teljes szigorral óhajt eljárni, mivel — hivatalos kimutatások szerint — az utóbbi években az országban elhelyezkedett külföldiek száma jelentékenyen, több mint száz százalékkal felszaporodott. Így az említett kimutatás szerint 1929-ben hatvanezerre rugott az ipari és kereskedelmi vállalatoknál elhelyezkedett külföldi állampolgárok száma. Ez a szám 1930-ban 42 ezer-

re, 1931-ben 35.129-re, 1932-ben 29.000-re esett vissza, míg az 1935 évi statisztika már ismét 41.000 külföldi szakembert talált az országban.

Amint a fentebb említett rendeletek is jelzik, a kormány a külföldi alkalmazottak ellenőrzésénél a nemzeti munka védelméről szóló törvény szigorát kívánja alkalmazni az érdekelt vállalatokkal szemben.

Megemlítjük ezzel kapcsolatban, hogy Mo-teanu szenátor, a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazására alakult szakbizottság elnöke, az iparügyi minisztériumhoz terjesztett jelentésében azt kifogásolja, hogy a törvény gyors és radikális alkalmazásának le-küzdhetetlen technikai akadályai vannak. A szenátor ur jelentése szerint ugyanis az országban 270 ezer ipari és kereskedelmi vállalat működik, azonban mindeddig csak a vállalatok 0.94 százalékát volt ideje a bizottságnak felülvizsgálnia, a törvényhez való alkalmazkodás szempontjából. Az ellenőrzésen már átesett vállalatok hét százalékát megintették, 114 vállalatot pedig megbírságotk.

Megszigorították a forgalmi adó ellenőrzését. A pénzügyminisztérium a forgalmi adó-törvény 12. szakaszának rendelkezéseire támaszkodva elrendelte az ugynevezett technikai termelési lapok vezetését, (gépek, munkások, fűtőanyag, gyártás); valamint a következő iratoknak naponkénti vezetését és az ellenőrző közegeknek való rendelkezésre bocsátását: a) raktárkönyv; b) a raktárba bejött nyersanyagokra vonatkozó bónok; c) a raktárból kivitt nyersanyagokra vonatkozó bónok; d) a termelésre vonatkozó napi feljegyzések és a termelési nyilvántartások. Ezek adatainak és a forgalmi adó Regisztru specialba bevezetett adatoknak összehasonlításából fogják aztán az ellenőrző közegek következtetni, hogy a forgalmi adó helyesen lett-e befizetve.

Kinevezték a hetedik hadtest új parancsnokát. Bucurestiből jelentik: Oprescu tábornokot ma a hetedik hadtest parancsnokává nevezték ki, a nyugdíjba ment Economu tábornok helyébe.

Pál ju

Beck lengyel

Belgrád, november 9. A da jelenti, hogy Pál jugo Londonba utazot, ahol m togatást fog tenni. Mégis megbeszései lesznek po gekkel. Pál régens herce

Az ara nem éri

BUCURESTI, novemb értékelési műveletek hogy a főzde megnyug jegyzések általában ala mint a szombati nyitá rokban viszont szilárdú ből az a következtetés,

1800

szavazott meg

London, november 9. kor a királyi vizsgálóból lesztinába, Ormsby Gor niszter bejelentette az angol kormány nem füg vándorlást és ennek me az új bevándorlási kvó nek. Mindössze 1800 c meg a kormány, ami meg a bevándorlási szö kívül nagy jelentőség tény, hogy

a kormány nem en másnak és a királyi nak idejére is feut ságot a zsidó beva

Elvi jelentősége van e foglaltsnak, mely a egyik fontos győzelme vereségnek tekintik m matügyi miniszter a ké ként kimondották a k tálását.

Az angol alsóház Wedgwood ezredes tö zett a gyarmatügyi m kérdésekben. Első int minisztert, hogy gond palesztinai arabok tel Ormsby Gore gyarm szában kijelentette, h rendelni mindazon a fegyverezést, akikn engedélyük.

Wedgwood ezredes melyben a palesztina bojkottjával és a főm zott, a miniszter a k Ertesültem arról, k körében mozgalom i lására, nincsenek azo nézve, hogy ezt a b delte volna el.

Wedgwood ezredes bizottságnak Anglián véleményét is abban lesztinai közigazgaté tott az arab rendbor Ormsby Gore: A k ban áll minden véle kihallgatási eljárás tósága dolgában ma

1800

Az angol alsóház Tom Williams képv pellációt intézte a g hajlandó-e a minisz alsóházának a palesz az időre néze, amíg ság Palesztinában folytatja?

Ormsby Gore gya következő nyilatko előtt: — A kormány r hogy felfüggeszse-e az időre, amíg a k folytatja Palesztin A kormány arra hogy a bevándor

Ma JÓ NAPOM lesz

MERT REGGEL
az AURORA sorsjegyjáradatát vásároltam sorsjegyet és tudom, hogy szerencsét hoz.

AURORA szerencsét hozott minden játékosnak. A nyeremények száma, amelyet az Aurora a múlt sorsjáték ziat kifizetett, rendkívül nagy. Ez a körülmény annak tudható be, hogy a sorsjegyeket új módszer, a braziliai módszer szerint osztja szét. Lépjén be bármely városban bármely fiókunkhoz és VÁSÁROLJON SORSJEGYET

LOTERIA DESTAT AURORA

Szerencsés AURORA-sorsjegyek!
Kereskedelmi Hitelbank Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 20.

AZ I. OSZTÁLY HUZÁSA NOVEMBER 15.-ÉN.

Pál jugoszláv régensherceg Londonba utazott

Beck lengyel külügyminiszter megérkezett az angol fővárosba

Bélgárd, november 9. A német távirati iroda jelenti, hogy Pál jugoszláv régensherceg Londonba utazott, ahol magántermészetű látogatást fog tenni. Mégis azt hiszik, hogy megbeszélései lesznek politikai személyiségekkel. Pál régens herceg két-három hétig

marad külföldön.

Egyidejű londoni jelentés szerint Beck lengyel külügyminiszter vasárnap délután Londonba érkezett. Becket az állomáson Eden fogadta. Ma a lengyel külügyminiszter megkezdte nagyjelentőségű tárgyalásait az angol

Az aranystokk átértékelése nem érintette a lej stabilitását

BUCURESTI, november 9. Az aranyátértékelési műveletek kapcsán jelentik, hogy a tőzsde megnyugodott. A részvényjegyzések általában alacsonyabban állnak, mint a szombati nyitáskor, az állampapírokban viszont szilárdulás mutatkozik. Ebből az a következtetés, hogy a tőzsde-spe-

kulánsok meggyőződtek arról, hogy az aranystokk átértékelése egyáltalában nem érintette a lej stabilitását. Másrészt az állampapírok szilárdsága a vásárlók bizalmát mutatja, a lej-értékű papírok iránt.

1800 munkáscertifikátot szavazott meg a Jewish Agencynek a palesztinai kormány

London, november 9. Azon a napon, amikor a királyi vizsgálóbizottság elindult Palesztinába, Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter bejelentette az alsóházban, hogy az angol kormány nem függeszti fel a zsidó bevándorlást és ennek megfelelően megszavazta az új bevándorlási kvótát a Jewish Agencynek. Mindössze 1800 certifikátot szavazott meg a kormány, ami legkevésbé sem felel meg a bevándorlási szükségleteknek, de rendkívül nagy jelentőséggel bír maga a pusztán tény, hogy

tése sem gazdasági, sem más okokból nem volna indokolt.

A kormány véleménye szerint a bevándorlási politika drasztikus megváltoztatása esetén változás állana be Palesztina helyzetében és ezzel a királyi bizottság munkájának is élbe vágná, miután a bizottságnak a bevándorlás kérdését is meg kell vizsgálnia. A kormány mégis úgy vélte, hogy a jelenlegi viszonyok mellett arra kell kérnie a palesztinai főkormányzót, hogy tartózkodóan ítélje meg az ország gazdasági lehetőségeit.

Ennek megfelelően a következő félévre adandó munkáscertifikátok számát 1800 certifikátban állapította meg a palesztinai kormány.

Ebből a mennyiségből 300 certifikátot 300 németországi zsidó bevándorlásának utólagos legalizálására használja fel a kormány. Németországi zsidó tőkésekről van szó, akik már az országban tartózkodnak, de nem állott módjukban az előírt 12 hónap leforgása alatt megszerezni Németországból a felmutatáshoz szükséges 1000 fontot.

Uj bevándorlók részére így 1500 certifikát marad

és ezt a számot nem haladhatja meg a zsidó bevándorlás ebben a félévben. A miniszter ezután rámutatott arra, hogy 1935 áprilisában 8000, 1935 októberében 3250 és 1936 áprilisában 4500 certifikátot adott a kormány az Agencynek. Meggondolandó továbbá, hogy más egyének is bevándorolhatnak, akik nem kapnak munkáscertifikátot. Ha mindezt figyelembe vesszük, úgy ebben a félévben lényegesen kisebb lesz a bevándorlás, mint amilyen az elmúlt hat hónap alatt volt.

A redukált bevándorlási kvóta indokolása

Tom Williams: Az ország befogadó képességének ez a megítélése új bevándorlók szempontjából rövid időszakra vagy pedig kizárólag a királyi bizottság munkájának idejére szól?

Ormsby Gore: A királyi bizottság munkájának idejére szól, beleértve azt az időt is, amíg a kormány megvizsgálja a bizottság jelentését és megállapítja az új bevándorlási politikát.

Sir Archibald Sinclair: Milyen gazdasági okok igazolják a bevándorlásnak 50-75 százalékos csökkentését?

Ormsby Gore: Az általános zavarok az országban és fennakadások az iparban és kereskedelemben. Palesztina állandó befogadó képességét, mely a bevándorlás mértékét szolgálja, egyébként sem a gyarmatügyi hivatal, hanem a palesztinai főkormányzó állapítja meg, aki megítélésében szakértők véleményét veszi alapul. Ami pedig a királyi bizottság jelentését illeti, úgy azt nyomban Palesztinából való visszatérése után fogja a kormány elé terjeszteni a bizottság.

A bizottság elnökének nyilatkozata.

London, november 9. A királyi bizottság csütörtök délelőtt Lord Peel elnök vezetésével indult el Londonból. A bizottság tagjaitól indulásuknál Ormsby-Gore gyarmatügyi mi-

a kormány nem engedett az arab nyomásnak és a királyi bizottság munkájának idejére is fenntartotta a folytonosságot a zsidó bevándorlás menetében.

Elvi jelentősége van ennek az angol állásfoglalásnak, mely a cionista diplomácia egyik fontos győzelmét jelenti. Az arabok vereségnek tekintik magukra nézve a gyarmatügyi miniszter nyilatkozatát és válaszként kimondották a királyi bizottság bojkottálását.

Lefegyverezik az arabokat

Az angol alsóház november 4-iki ülésén Wedgwood ezredes több interpellációt intézett a gyarmatügyi miniszterhez a palesztinai kérdésekben. Első interpellációjában kérte a minisztert, hogy gondoskodjék-e a kormány a palesztinai arabok teljes lefegyverzéséről.

Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a kormány el fogja rendelni mindazon palesztinai egyének lefegyverzését, akiknek nincs fegyverviselési engedélyük.

Wedgwood ezredes azon interpellációjára, melyben a palesztinai arabok zsidóellenes bojkottjával és a főmufti szerepével foglalkozott, a miniszter a következőket mondotta: Ertesültem arról, hogy bizonyos arabok körében mozgalom indult a zsidók bojkottálására, nincsenek azonban bizonyítékaim arra nézve, hogy ezt a bojkottot a főmufti rendelte volna el.

Wedgwood ezredes: Jogában áll-e a királyi bizottságnak Angliában meghallgatni angolok véleményét is abban az irányban, hogy a palesztinai közigazgatás gyengeséget tanúsított az arab rendbontókkal szemben?

Ormsby Gore: A királyi bizottságnak jogában áll minden véleményt meghallgatni. A kihallgatási eljárás és a vallomás megbízhatósága dolgában maga a bizottság dönt.

1800 certifikát

Az angol alsóház november 5-iki ülésén Tom Williams képviselő a következő interpellációt intézte a gyarmatügyi miniszterhez: hajlandó-e a miniszter nyilatkozatot tenni az alsóházban a palesztinai bevándorlásról arra az időre nézve, amíg a királyi vizsgálóbizottság Palesztinában tartózkodik és vizsgálatát folytatja?

Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter erre a következő nyilatkozatot tette az alsóház előtt:

A kormány megvizsgálta a kérdést, hogy felelőssége-e a zsidó bevándorlást arra az időre, amíg a királyi bizottság vizsgálatát folytatja Palesztinában.

A kormány arra az eredményre jutott, hogy a bevándorlás ideiglenes felfüggesz-

a legszarnokibb, de minden diktatura között a legszimpatikusabb, parancsolja:

Lady

A MON ATOUT KÖLNIVIZ HASZNÁLATA KÖTELEZŐ

mert édes és diszkrét illata nagyszerűen illik az új párisi modellek klasszikus szépségéhez, de főleg azért, mert a hölgyeknek hódító báj és felülmulhatatlan kecsességet kölcsönöz.

A Mon Atout kölniviz egy nagy francia parfümművész kreációja. A „Lady” ház hozta nem rég forgalomba és rövid idő alatt a legelegánsabb hölgyek kedvence lett.

VALÓDI CSAK EREDETI ÜVEGEK BEN

MON ATOUT

niszter és számos magasrangú állami tisztviselő vett bucsut. Lord Peel ezalkalommal a következő nyilatkozatot tette:

Tisztában vagyok azzal, hogy nehéz és bonyolult feladattal bíztak meg bennünket. Nem volna bölcös dolog, ha már most véleményt nyilvánítanánk ezekről a kérdésekről. De legmélyebb meggyőződésem, hogy kartársaimmal a legmegfelelőbb módon fogjuk fel fogni és kezelni e súlyos és kényes kérdéseket.

A királyi bizottság munkaprogramja

Jeruzsálemi jelentés szerint a királyi bizottság, mely november 11-én érkezik Palesztinába, november 12-én délelőtt tartja meg

első ülését. Ez az ülés ünnepélyes keretek között fog lezajlani, nyilvános jellegű lesz és lefolyását a rádió is közvetíteni fogja. Az első ülés után a bizottság egy hetet fog felhasználni arra, hogy több várost és néhány zsidó kolóniát is meglátogasson. Ezután visszatér Jeruzsálembe, hogy megkezdje tanácskozásait, ami a nyilvánosság kizárásával fog történni.

A „Falastin” című arab lap azon nézetének ad kifejezést, hogy az arabok nemzeti harcának méltósága szempontjából helyes volna, ha az arabok tartózkodnának minden élesebb zsidóellenes izgatástól a királyi bizottság palesztinai tartózkodásának ideje alatt.

lytatja

A bemutató előtt

kedden este tar-
szedést.

ÁG

án
tak alá

nyvet Lugosianu írta
akértők társaságában,
fő és Gianomni mi-

kormány
kodását

1932-ben 29.000-re
35 évi statisztika már
szakembert talált az

tett rendeletek is jel-
földi alkalmazottak
munka védelméről
hívánja alkalmazni az
zemberben.

posolatban, hogy Mo-
eti munkavédelmi tör-
kult szakbizottság el-
nizstériumhoz terjesz-
fogásolja, hogy a tör-
alkalmazásának le-
akadályai vannak. A
zerint ugyanis az or-
és kereskedelmi váll-
mindaddig csak a vá-
vált ideje a bizottság-
örvényhez való alkalm-
ból. Az ellenőrzésen
hét százalékát meg-
pedig megbírságoltak.

orgalmi adó ellenőrzé-
rium a forgalmi adó-
k rendelkezéseire tá-
z ugynevezett techni-
zetését, (gépek, mun-
tás); valamint a kö-
nkénti vezetését és az
6 rendelkezésre bocsá-
b) a raktárba bejött
ozó bónok; c) a rak-
gokra vonatkozó hó-
matkozó napi feljegy-
nyilvántartások. Ezek
ni adó Regstru spe-
nak összehasonlításá-
enőrző közegek követ-
mi adó helyesen lett-e

edik hadtest új pa-
ból jelentik: Oprescu
lk hadtest parancsno-
gdijba ment Economu

HIREK

**Radio
Columbia
Ingelen**
1937. typ.
Constructio-
nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

A Romániai Népkisebbségi Ujságírószervezet táviratban tiltakozott a Brassói Lapok betiltása ellen

Cluj, november 9. Mint vasárnapi számunkban jelentettük, a belügyminisztérium egyelőre indokolás nélkül, bizonytalan időre betiltotta a Brassói Lapok megjelenését. A rendelet nagy megdöbbenést kellett az ardeali kisebbségi társadalomban és a Romániai Népkisebbségi Ujságírószervezet is foglalkozott a feltűnő rendelkezéssel. A szervezet Iuca belügyminiszterhez az alábbi táviratot intézte:

"A Romániai Népkisebbségi Ujságírószervezet megdöbbenve értesült a Brassói Lapok megjelenésének betiltásáról stop. Ez a rendelkezés nemcsak a sajtószabadságot sérti, hanem több, mint száz ujságíró, nyomdász és egyéb alkalmazott kenyerét is veszélyezteti stop. Eppen ezért mély tisztelettel kérjük excellenciádat, hogy a felfüggesztő rendeletet hatálytalanítsa.

Sárkány Gábor Demeter Béla
elnök. főtítkár."

— A király kihallgatáson fogadja Mihalachet. Bucurestiből jelentik: Holnap a király kihallgatáson fogadja Mihalachet. Az audienciát a nemzeti parasztpárt elnöke még a király prágai elutazása előtt kérte.

Tartsuk meg, mentsük meg, fejlesszük a Zsidókórházat, adakozunk ennek a gyönyörű intézménynek.

— Ezen a héten végső határozatot hoznak Gurie éresek ügyében. Bucurestiből jelentik: Mint a Capitala jelenti, ezen a héten végső határozatot hoznak Gurie éresek ügyében. A legfelsőbb egyházi tanács ma és holnap folytatja tanácskozásait, mely után jelentést fogadják elkészíteni. A jelentés alapján a szindus fog dönteni, hogy fel kell-e függeszteni az éreket vagy sem.

Állóhelyek a Hubermann- koncertre:

1. A koncert csütörtökön este fél 10 órakor kezdődik. A jelzett időre mindenki foglalja el állóhelyét.
2. A koncert megkezdése előtt 5 perccel a bejáratú ajtókat le lesznek zárva, még a ruhatári helyiségbe sem lehet bemenni 9 óra 25 perc után.
3. A belépőjegy elkészítendő a pénzügyi ellenőrök részére, akik a ajtónál fognak állani.
4. Minden hely számozott, még a pótstízek is.
5. Kérjük a közönséget, hogy minden zajtól tartózkodni sziveskedjenek, mert a művészt minden zaj, rezgés zavarja.

Itt említjük meg, hogy a rendezőség a mai nappal kibocsátott 100 darab állóhelyet 40 lej's áron, melyeket kedd reggeltől árusít a színház pénztára. A csütörtök esti koncertre kapható még:

15 drb. földszinti pótstízek
6 drb. páholy
100 drb. állóhely.

Jegyek a színház pénztáránál.

— Szabadlára helyezték Katz Jakab gyilkosát. A táblai vádtanács ma foglalkozott Botisel Ioan piaci gyümölcsáros ügyével, aki mint ismeretes, halálra verte Katz Jakab pálinkafőzőt. A törvényszék annak idején elrendelte a vádlott ellen a harmincnapos vizsgálati fogságot, de a védelem felbontására a tábla megsemmisítette az ítéletet és elrendelte a vádlott szabadlára helyezését.

November tizenegyedikre a clujzi Zsidókórház.

— Egyre súlyosabb a helyzet Honoluluban a kikötői sztrájk miatt. Honoluluból jelentik: A kikötői sztrájk következtében a helyzet egyre súlyosabb. A kikötőben 600 utas várakozik, többen közülük nem is tudnak elutazni, mert nincsenek anyagi eszközeik.

„STYL” füzőszalón

Legújabb fűző- és melltartókülönlegességek. Vidékre azonnali próba. Tekintse meg legújabb modelljeinket. Str. Gen. Neculcea 2, I. kapu. I. em.

— Vizumnélküli utazás Bécsbe. A clujzi osztrák konzulátus közhírré teszi, hogy 1936 november 1-től 1937 február 28-ig névre szóló utazási igazolványok, úgynevezett „Wintersaisonkarten”, adhatnak ki, amelyek alapján Bécsbe utazók vizum nélkül utazhatnak be Ausztriába és különféle kedvezményeket vehetnek igénybe a vasutakon, a szállodákban, színházakban stb. Ezen igazolványok Clujon kizárólag az osztrák konzulátusnál, Str. Memorandului 24, más nagyobb városokban az utazási irodákban kaphatók az érvényes utlevél alapján. Az igazolvány ára 200 lej. Bővebb felvilágosítás az osztrák konzulátusnál.

Több mint film!

Strogoff Mihály

Verne Gyula híres regénye után.

Román és magyar feliratokkal

a ROYAL slágermozgó új bombasikere.

Felejthetetlen élmény!

— Nagy győzelmet aratott a jugoszláv kormány a Banovina Drina tartományban megtartott községi választásokon. Belgrádból jelentik: Tegnaptartották meg Banovina Drinában a községi választásokat. A kormány párti radikális Unio fölényes győzelmet aratott és elnyerte a szavazatok 77 százalékát. Amit áldozatkészségünkkel megtérítettünk, csak az a miénk, gondoljunk ezért a clujzi Zsidókórházra.

— Cionista Dienstet rendez az EZNNSZ clujzi helyicsoportja. Annak az intenzív cionista kulturprogramnak amelynek lebonyolítását a helyicsoport tervbe vette, második Dienstje szerdán este 9 órai kezdettel a Salom Club (Str. Filipescu 6) lesz megtartva. A Dienst keretében Moritz Geiger, a Clujon immár nagy népszerűségnek örvendő, kitűnő szónok, tekintettel a multheti nagy érdeklődésre, folytatja megkezdett előadását: „Az eredi politikai aktualitásokról, az arab sztrájk likvidálásával kapcsolatban” címmel. A közkedvelt Moritz Geiger bizonyára ezuttal is frappirozni fogja hallgatókát. A cionista helyicsoport ezután is meghívja Cluj zsidóságát a szerda esti Dienstjére, melyre a belépés díjtalan.

Toldos hetiszakasz a szegény zsidó betegeké.

— Mólavé Hamalka-est. A clujzi vallásos cionista iparosok egyesülete a Poalé Hadati Mizrahi szombat esténként hagyományos módon tartja meg „szombat királynőjének bucsuját”. Tóra, Talmud és Midras hangzik ilyenkor a sejtelmes, zsidó népdalok között és hamisítatlan, szép és áhitatos hangulat uralkodik. Az elmúlt szombatest hangulatát és fényét egy külön rendezvény emelte, amelyre meghívták a testvéregyesületeket. Dávid Áron elnök üdvözölte a megjelenteket, majd Sámuel Dávid rövid köszöntője után rabbi Nuszen Neufeld a vallásos iparoságról tartott mélyenjáró előadást. Moritz Geiger, a Keren Hajjeszód delegátusa Palesztina zsidó életéről beszélt érdekesen, Rabez főkéntor gyönyörű zsidó dalokat adott elő, Klein Eliyóvórá zsidó dalokat adott elő, Klein Eliyóvórá rabbi a Keren Hajjeszód feladatait méltatóan, Nuszbaum Mihály a testvéregyesületek harmónikus munkájáról beszélt, Meister Sándor héber melódiákat énekelt, míg Klein Jeremiás a cionista munkáról tartott előadást. A hangulatos „mólavé hamalka” éjféli után ért véget.

— A skarlát és difteritisz elleni védőoltások. A városi orvosi hivatal közli, hogy a skarlát és difteritisz elleni védőoltásokat november 10 és 11-én adják. Jelentkezhetnek mindazon gyermekek, akiket október 20-án először oltottak be, valamint azok a két évnél idősebb gyermekek, akiket most oltanak először. Az orvosi hivatal felhívja a szülők figyelmét, hogy gyermekeik életét és egészségét tartják a kezükben és ne mulasszák el az oltások megejtését, már csak azért sem, mert az elmúlt évek beoltási akcióinak eredményei bizonyítják, hogy a gyermekek száraitól lehetett ilyen módon a betegséget távol-tartani.

A betegek kérését mindenkinek meg kell hallgatni.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást vagy szívdobogást érez, így minél előbb valódi „Frenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epe kiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Az orvosok ajánlják.

— A clujzi ortodox Chevra jubiluma. A clujzi ortodox Chevra Kadisa ebben az évben ünnepi fennállásának százéves fordulóját. Bizottság alakult a jubileumi ünnepek rendezésére amely elhatározta, hogy az évfordulót december tizenharmadikán tartják meg. Délelőtt jubilárius közgyűlést tartanak a nagytemplomban, ahová meghívják a hatóságok képviselőit is. Délután zárandoklás az Avram Iancu uccai régi zsidó temetőbe, este pedig chevra-bankett. A bizottság átiratot hirta fel a clujzi zsidó közönséget, hogy ezen a napon ne tartsanak semmiféle összejövetelt és adjanak alkalmat arra, hogy a város egész zsidósága méltó módon ünnepelhesse a nagy évfordulót. A bankettre való előjegyzés a napokban fog megtörténni. A chevra vezetősége elvárja, hogy a tagok minél számszerűbben fognak jelentkezni a nevezetes chevra-szűdére.

KOPROL neve egymagában is garancia a minőségért. Ügyeljen, hogy a KOPROL név a csomagoláson rajta legyen!

Tudnivalók a Hubermann-koncerthez

Három nap múlva, csütörtökön este lesz megtartva a város közönségétől, olyan nagyon várt Huberman-hangverseny. Erre az estére ünnepi fénybe öltözik a Magyar Színház terme. A rendezőség mindent megtesz, hogy az ünnepi hangulatot emelje és a világvárosi hangversenyek levegőjét óhajja egy estére a Magyar Színház termébe varázsolni. Mivelhogy a rendezőség nemcsak a külsőséges formákban keresi a világvárosi nivót és ezért a fegyelem kedvéért — és a művész határozott kívánságára — a hangversenyt pontosan este fél tízkor megkezdik. A rendezőség ezért arra kéri a közönséget, hogy ezen az estén már este kilenc órakor jelenjenek meg, annál is inkább, mert az összes foyerbe vezető bejáratú ajtókat a kezdés előtt öt perccel lezárják és csak az első szám elhangzása után nyitják ki. Erre kénytelen a rendezőség, mert eddig városunkban az volt a szokás, hogy a behirdetett kezdés után jóval később érkezett meg a közönség a hangversenyre. A csütörtöki hangverseny lesz az első, ahol a kezdés előtt a bejáratú ajtókat lezárják és a későn érkezők nem élvezhetik Huberman első műsorszámait. Itt említjük meg, hogy a hangversenyre már csak néhány földszinti és néhány páholy, illetve páholyülés kapható a Magyar Színház pénztáránál.

— Héber és angol nyelvű kurzus. A Poel Hadati Mizrahi Cluj, Decembal 16. alatti helyiségében héber és angol nyelvű kurzusokat rendez. Résztvételi díj felnőtteknek 100 lej, gyermekek 50 lej. Csoportos jelentkezésnél kedvezmények vannak. Jelentkezni lehet minden nap este fél 8-tól 9 óráig a szervezet helyiségében. A kurzusok e hó 15-én kezdődnek.

A törához járulva, gondoljunk a betegekre és adakozunk a Zsidókórháznak.

— Eljegyzés. Grosz Bernáth ékszerész leányát, Sárkát eljegyezte Einhorn József ékszerész Satumare. (Minden külön értesítés helyett.)

— Építészeti hír. Reich Jenő okl. mérnök tervező és vállalkozó irodáját áthelyezte Str. Regala 24/a sz. alá.

— Mindig fehér foga van annak, aki állandóan Chlorodont fogpasztát és egyidejűleg a praktikus Chlorodont fogkefét (különleges vágás) használja. A kísérlet meggyőző.

— Eljegyzés. Róth Piroška Cluj és Birkenfeld Hermann Bistrița jegyesek. (M. k. é. h.)

November tizenegyedikre kórházi szombat.

— Fordítások bármely nyelven és bármilyen tárgyuak, másolások dr Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandului 24.

— A Paul Ehrlich orvosegyesület közgyűlése. Az orvoskamrai választásnak folyó hó 15-én történt elhalasztása miatt a Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesületnek november hó 12-ére hirdetett közgyűlést f. hó 19-én este 9 órakor tartjuk a Salom klub aulájában. Napirend változatlan. Kérem a tagok teljesszámú megjelenését. Dr. Goldberger Ede, elnök.

Crystalin és Tropic a legmodernebb. Az egész világ bizalmát bírja, mert minőségileg pótolhatatlan. Ne fogadjon el „OLLA” helyett silány utánzatokat.

Szörme- szükségletét

a legújabb párizsi és bécsi modellek szerint a legolcsóbban szerezheti be:

Weisz Tibor

Cluj, C. Regele Ferdinand 21.
(Farkas Ernő ház)

Szörmeben nagy választék!!!

Ne fejedkezzünk meg szegény beteg hitestevéinkről.

— Jól sikerült a KKL műsoros teadélutánja. Vasárnap délután zsufolásig telt meg a Cristal Palace helyisége, ahol a KKL második, ezuttal műsoros teadélutánját rendezte. A műsor keretében két kisleány, Friedmann Alice és Fischbein Judit zajos sikert arattak pompásan előadott táncszámaikkal, amelyek közül előbbt Feiberger Klára, utóbbit Székely Ducu tanította be. A táncszámokat Schönfeld Hédi zongorakisérére harmónikusan egészítette ki.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Csodával határos módon menekült meg Pop Valer és Maniu Gyula a predeali vasuti szerencsétlenségből

Ot államférfiu utazott az ardeali Rapidon, mely Predeal előtt hat mozdonyból álló szereivénnyel összeütközött. Hat súlyos és számos könnyebb sebesültje van a szerencsés kimenetelű összeütközésnek

Három vasutast letartóztattak

Bucuresti, november 9. (Az Uj Kelet tud.) Az ardeali Rapid vonatot a vasárnapról hétfőre virradó hajnali háromnegyed öt órákor szerencsétlenség érte, mely a véletlennel csodálatos összecsapás folytán tragikus következményekre nem vezetett. A vonaton néhány államférfi is utazott, akiket ugyancsak a véletlen mentett meg a biztos haláltól. Ezen a vonaton utazott Clujról Bucurestibe dr Pop Valer ipari és kereskedelmi miniszter, Roman Valer és Titu Gane államtitkárok, Maniu Gyula volt miniszterelnök és Manolescu-Strunga volt munkügyi miniszter. Pop Valer csak az erős és ellenálló szalonkocsi mentette meg a sérüléstől, míg Maniu Gyula egészen különös módon menekült meg a szerencsétlenségtől, ami szinte sorsszerű véletlennek tekinthető.

A Rapid, amikor a brasovi állomásról kifutott, közvetlenül Predeal állomás előtt összeütközött egy hat mozdonyból álló szerelvényvel, mely akkor hagyta el a Predeal után következő első alagutat. A hat mozdony, mely úgynevezett speciális szerelvény, Predeal felől Brasovba igyekezett.

A két vonat vezetője egyszerre vette észre, hogy szerencsétlenség van készülődésben.

Taflan, szerelvény mozdonyvezetője, nagy hidegvérrel 25 kilométernyi sebességre tudta mérsékelni a szerelvény menetsebességét. A Rapid vonat vezetője ugyancsak arra törekedett, hogy a vonat fékrendszerét működésbe hozhassa. Riadót jelzett és a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült a vonat sebességét tíz kilométerre csökkentenie.

Bekövetkeztek a szerencsétlenség Az összeütközés mégis bekövetkezett.

A két mozdony egymásba rohanása pillanatában óriási pánik tört ki a vonaton, a békésen alvó utasok borzalmas récsézés-ropogásra és rázkódásra ébredtek fel.

Két vagon súlyosan megsérült. A roncsok alól súlyosan megsebesülve húzták ki Aldea Elena, Ion Albica, Ion Onica mérnök, Ioan Margineanu és Olteanu Sebastian utasokat, akiket a brasovi mentők szállítottak el. Ezeket kívül még számos könnyebb sebesült történt, ezeket a sebesülteket a vonat ambulanciáján látták el első segéllyel.

Pop Valer elmondja élményeit
A vonaton utazott Clujról Bucurestibe dr Valer Pop ipari és kereskedelmi miniszter, aki a szerencsétlenség után autón utazott Bucurestibe, a következőkben mondotta el élményeit az újságíróknak:

— A biztos haláltól menekültem meg, amit annak köszönhetek, hogy a különkocsi nagyon szilárd építmény.

Az összeütközés ereje kivetett az ágyból. Az volt a szerencse, hogy mind a két mozdonyt a vonat elejére kapcsolatták és nem máskor, az egyiket az elejére, a másikat a végére. Ha hátulról is hatott volna a mozdony hajtóereje, valószínűleg összeomlott volna bennünket a vagonok összetörődése. Minket a szalonkocsi ablakán mentettek ki.

Maniu mesébeli megemlékezése
Pop Valerrel együtt utazott Valer Roman és Titu Gane is. A vonaton utazó Maniu Gyulát elképesztő véletlen mentette meg a szerencsétlenségtől. Maniu Bucurestibe utazott, de

Brasovban lészült a vonatról, hogy teát igyék. Időközben a vonat elindult az állomásról és Maniu taxit fogadott, hogy Predealon érhesse el a vonatot.

Itt értesült, hogy a vonatot Predeal és Brasov között szerencsétlenség érte. Nem sérült meg a vonaton utazó Manolescu-Strunga sem.

A hatóságok azonnal megállapították, hogy a speciális szerelvény mozdonyvezetője elindította Predealról a vonatot anélkül, hogy a Rapid érkezését megvárta volna. Gondatlanságot követett el Ionescu predeali forgalmista is, aki Taflan mozdonyvezetőnek hamar adta

li a rendeletet az indulásra. Robu váltóór a Brasov felé vezető sínpart nyitva hagyta. Ez a három vasutas felelős a szerencsétlenségért és mindhármukat le is tartóztatták. A CFR ezenkívül is szigorú vizsgálatot vezetett be a két állomás személyzete ellen.

Ciano olasz külügyminiszter bécsi útja

A párizsi lapok szerint Bécsben a Duna-medence felosztásáról tárgyalják Ciano. A római olasz-osztrák-magyar tárgyalásokon tárgyalják meg a Habsburg-restaurációt. Valószínűnek tartják Habsburg Otto házasságát az olasz király lányával

Nem felelnek meg a valóságnak a kisantant gyengüléséről szóló hírek

Róma, november 9. Amint jeleztük, Ciano gróf tegnap Bécsbe utazott, ahonnan Budapestre fog utazni. Az olasz külügyminiszter bécsi és budapesti látogatásai nagyjelentőségű tárgyalásokkal vannak kapcsolatban, mely a dunai államok jövődő alakulására vonatkoznak. Ciano Ausztria római követének társaságában utazott Bécsbe.

Ciano bécsi és budapesti tárgyalásaival kapcsolatban a párizsi a Journal des Debats, Albert Mousset tollából cikket közöl, amelyben többek között azt írja, hogy pillanatnyilag a német-olasz érdekeknek Duna-medencei felosztásáról folynak tárgyalások. Olaszország számára maradna a dunai medence, amely megmagyarozza Olaszországnak Budapest felé mutatott figyelmességét.

A kisantant politikájával foglalkozva a

lap azt írja, hogy mindazok a hírek, melyek szerint ez a csoport gyengült volna, nem felelnek meg a valóságnak.

A kisantant államai mindegyikének nemzeti politikája tárgyalagos alapokon nyugszik és ezeket nem változtathatja meg semmiféle politikai vagy gazdasági kombináció. A három állam közötti kapcsolatok meggyengülése az egyes államok öngyilkosságát jelentené. Nem hiszük, hogy a helyzetet Prágában vagy Bucurestiben másképp itélnék meg.

A Figaro az osztrák monarchia visszaállításával kapcsolatban megállapítja, hogy ezt a kérdést a közeli osztrák-olasz-magyar konferencia alkalmával fogják felvetni.

Olaszországnak az az érdeke, hogy biztosítsa Ausztria függetlenségét és ecéből a monar-

chikus megoldás volna a legmegfelelőbb. A lap valószínűnek mondja Ottó főherceg és egy olasz királyi hercegnő közeli házasságát.

A fenti párizsi lapok megnyilatkozásával egyidejűleg a Sunday Dispatch nyilatkozatot közöl Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnöktől. Sztójadinovics kijelentette, hogy Jugoszlávia nem akar szövetségbe lépni egyik szembenálló államsoporttal sem, melyeknek konturjai az utóbbi időben kialakultak. A kisantant államai és a Balkán-egyezmény államai között a legteljesebb egyetértés áll fenn, nincs semmi összeférhetlenség a kisantant és a Balkán-szövetség keretébe való beilleszkedés és a Németországgal való kereskedelmi érdekek között, amelyek pontosan olyan természetűek, mint Angliával, vagy Franciaországgal való üzleti kapcsolatai.

Dönő ellenoffenzívára készülődnek a madridi kormánycsapatok

(Elsődoldali cikkek folytatása)

Elum még kijelentette, hogy a francia-szlovjet megegyezés Franciaország teljes önállóságát biztosítja. Majd belpolitikai viszonyokra térve át, kihangsúlyozta a népfront hűségét és köszönetet mondott a kommunista pártnak a felbecsülhetetlen támogatásért, amelyet a parlamentben a kormányknak nyújtott. A nemzeti tanács egyhangú felkiáltással bizalmáról biztosította Leon Blumot. Határozati javaslatot nem fogadtak el.

Gibraltár, november 9. A Franc norvég hajó ma Malagából Gibraltárba érkezett. A hajó egy spanyol tengeralattjáróval való összeütközése következtében súlyosan megsérült.

Almeriában a kormányerőkhöz tartozó benzinkrattarak a felkelők bombázása következtében felrobbantak.

Eros ellentámadásba mentek át a kormánycsapatok

A sevillai rádióállomás jelentése szerint a nemzeti csapatok behatoltak Madrid déli és délnyugati negyedeibe és elfoglaltak számos épületet, amelyek a kormánycsapatok védelmi centrumai voltak.

Ezzel szemben a madridi védelmi tanács a következő kommunákat közli: A nemzeti csapatok minden eddigi támadását, melyek a fővárosba való behatolásra irányultak, visszaverték. A kormánycsapatok visszahódították pozícióikat a város déli részében is, amelyeket az ellenség nyomására tegnap kiürítettek.

Madrid, november 9. A Havas hivatalos forrásból közli, hogy a kormánycsapatok bizonyos pozíciókat hódítottak vissza. Quatro Vientos körzetében és nyomban jelentős hadműveletekhez láttak hozzá. A kormánycsapatok visszaverték a nemzetiek gyik csapatát, mely behatolt a fővárosba. A főváros tüzersege teljes aktivitásba lépett.

A kormány nagyszámu gépkocsit szerzett és lehetségesnek tartják, hogy nagyarányu csapatállításokra fogják azokat felhasználni, megismételve azokat az előkészületeket, amelyk 1914-ben a marnói csatát előzték meg.

A berlini spanyol követségre kitzúrték a burgosi kormány lobogóját

Berlin, november 9. Hétfőn délelben 12 órákor a berlini spanyol követség épületére kitzúrték a burgosi kormány lobogóját. Egyidejű jelentés szerint a budapesti spanyol követség is kitzúta a burgosi kormány lobogóját.

Mihalachet kétórás audiencián fogadta az uralkodó

BUCURESTI, november 9. Mihalachet, a nemzeti parasztpárt elnökét hétfőn délelben fél négy órákor kihallgatáson fogadta az uralkodó. A nemzeti parasztpárt elnöke félhatig tartózkodott a palotában és ezalatt behatáson informálta az uralkodót a nemzeti parasztpárt álláspontjáról a politikai helyzettel szemben. Az audiencia után Mihalachet politikai barátaival folytatott beható tanácskozást.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASA

CENZURAT

Nézz meg jól

ezt a cégtáblát!

Ott, ahol ezt a cégtáblát fogja látni valamelyik üzlethelyiség felett, székel a szerencse.

Tegyen csak egy lépést! Lépje át a küszöböt és belép a DACIA nemzeti sorsjegyáruda egyik eladási irodájába. Ez a lépés szerencsét hoz Önnek. A sorsjeggyel, amelyet 200 leiert vásárolt tőlünk,

MILLIOKAT szerezhet.

VÁSÁROLJON SORSJEGYET DACIA-tól.

Eladási irodák az egész országban.

Képviselőt Clujon: „Economia“ P. Unirii 23.

Taxa postala
plătute in num.
No. 224713/929.

Szerkesztés és kiadás: Baro
10. Telefon: 8-61. Előfizetés: Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200 forint; Havonta 2, negyfelévre 12, egészévre 20 detések díjazásáért. KELET az erdélyi és bárdoság egyetlen politikai Cikkünk utánnomását csás megjelölésével enged.

Beck Londonban

Beck lengyel külügyminisgátása folytatása, sőt résznek a lengyel külpolitikáit, mely Rydz-Smigly párizsi kezdetét s mely Lengyelor német orientációjának re jelent.

Ezt az irányváltást a nem annyira érzelmi, mint külső kényszerítő erők határozták meg. Erzelmi vonatkozásban a kormányzat ténylegesen kö és olasz fasizmushoz, mint csaországhoz, vagy a dem hoz.

Am a danzigi náci-terro népszövetségi náci-megbiz lépése a danzigi Lengyel b jözanította a fasizmussal s köröket.

Belátták, mert be kell német-lengyel barátságát s Németország érdekeit sz náci éppugy papirrongy deklarálni, mint a varseili a locarno paktumot, ha é ják kívánni. Már pedig a mányának elsőrendű érd pillanatban Lengyelország gúmnak tkinthessé, am résztul vonulhat majd Oro akarják a lengyelök, akár

Ez a felismerés vezette rizzba és Beck külügymin Rydz Smigly Párizsban csont kapott, Beck London ciáját akarja megkapni D leg, hogy tudniillik Angliá ben Lengyelország mellé szövetségben és a Népszö

Több mint valószínű, h Anglia garanciáját biztos érdekt számára a danzigi a maga jól megfontolt eu lis érdekt védelmében ma Népszövetség, helyeselt politiká mellett áll s ig megragad arra, hogy kü lásaiban a népszövetségi é

Angia ghat támogatni got a danzigi kérdésben vánni azt is, hogy Len létkulacsoz politikájával francia-angol külpolitika. Ez valószínűleg még is újabb bizonyosságát, hogy tolnak mégis hatalmasab pontok.

Beck londoni útja és lengyel külpolitika az ed ben fog elhajolni a néme ben jó néhány évig rabo S így a lengyelök akik hitlerista barátság gy nyit, hazai reakción meg azt a „dicsőségét“ és minden jól felfogott met orientáció zavaros

Az eredeti prog és az elnöki p

A munkakamarák összes dolgozóinak és egyetemes érdekeit sz és munkásokat egy osztályokba tömörítve érdekeiket ezáltal is k máshoz.

Az összes érdekeket: tiségi, az egyéni, a k elsimítani, egy átfogó létesíteni, valóban kon ságok szolgáltatában.

Semmiestre sem az lönböző nemzetiségi t egyetlen nemzetiséghe biztosítsák.

Azért létesült, hogy dolgozók életét könny tegyék, nem pedig azé zetiségi munkás, vagy csak a többségi munk támogassák ennek az z ben.

Nyilván ez a szánc kor is, midőn a munk demokratikus szavaz